

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

٢٠١٩٢٢

دانشگاه مازندران

دانشکده علوم پایه

پایان نامه کارشناسی ارشد

عنوان:

ستز و کاربرد واکنشگرهای

- ۲- زایلیلن بیس (تری فنیل فسفونیوم) دی کرومات،
- ۲- زایلیلن بیس (تری اتیل آمونیوم) دی کرومات و
- ۲- زایلیلن بیس (تری فنیل فسفونیوم) کلروکرومات

به عنوان عوامل اکسنده جدید برای ترکیبات آلی

استاد راهنما: دکتر محمود تاجبخش

استاد مشاور: دکتر موسی قائمی

۱۳۸۶ / ۷ / ۱۷

نگارش: غلامرضا ملک پوری

آذر ۱۳۸۵

۷۹۴۳۳

در آن دیار که پروردگارش به قلم سوگند یاد می کند و
رسولش را به خواندن فرا می خواند، در سرزمینی که مهد
تمدن است و پیامبرش بر فراگیری دانش ز گهواره تا گور
سخن می راند، شوق آموختن نخستین عشق می شود. پس چه
باک که مردمانش از آدم تا ابوعلی سینا و از سینا تا همه آنها یعنی
که قرآن در سر و سینه دارند و حافظ را زمزمه می کنند
سینه چاک دهند از برای آموختن.

شایسته است صمیمانه ترین مراتب سپاسگذاری خود را حضور:

- جناب آقای دکتر محمود تاجبخش و جناب آقای دکتر موسی قائمی، اساتید محترم راهنمای و مشاور به پاس آموخته هایم از ایشان در حین تحصیل و راهنمایی‌های ارزنده‌شان در حین انجام پروژه
- جناب آقای دکتر صرافی و جناب آقای دکتر حسین زاده اساتید مدعو و محترم در جلسه دفاعیه
- جناب آقای دکتر صمدی نماینده محترم تحصیلات تكمیلی
- اساتید محترم دانشکده علوم پایه دانشگاه مازندران به پاس آموخته هایم از ایشان در طول دوران تحصیل
- از دوستانم که همواره با محبت های صادقانه خویش مرا مورد لطف خود قرار دادند
- کارمندان محترم و زحمتکش دانشگاه مازندران در بخش های انتشارات، کتابخانه، انبار مواد شیمیایی و شیشه گری که از هر گونه همکاری با اینجانب دریغ نورزیدند، تقدیم نمایم.

سپاس می دارم خدای عزوجل را بخاطر این دو نعمت، که با هر نوع
ستایشی نمی توان جبران کرد. آری پدر و مادر مهربانم، صدایی به رنگ
صدای شما نیست و بجز عشق نامی برای شما نیست.

آری این شما بودید که به من یاد داده اید در مسیر زندگی، نشستن در یک
قطار خوب و درجه یک چندان هم حائز اهمیت نیست بلکه مهم آن است
که انسان در یک ایستگاه خوبی پیاده شود. آری مادر، زمانی که به من
می گفتی تلاش کن تا پرنده وجودت در آسمان معرفت الهی به پرواز
درآید و دل تشنگ ات به دریای بیکران حکمت حق را، به زیان تقوا
سیراب کن و آری پدر، همیشه می گفتی که همچون درخت انعطاف پذیر
باش و با هر بادی شکسته مشو و با یاد خدا و با امید به فردا شاخه های
عمرت را به سمت عشق تکان بده و در رویاهایم آموختم به چیزی که به
من تعلق ندارد فکر نکنم، اما ناگهان او همه فکر من شد.

آری تشکر می کنم از همسر مهربانم که در هدف هایم پیش قدم بود و
بابت امیدی که به من می داد و می گفت همیشه به یاد خدا باش که تنها
خدا به یاد ماست.

خدا، نه برای خورشید نه برای زمین بلکه برای گلهایی که برایمان
می فرستد، چشم به راه پاسخ است.

فهرست

صفحه	عنوان
	فصل اول: مقدمه و تئوری
۱	۱-۱- چکیده
۳	۱-۲- اکسیداسیون
۳	۱-۳- خواص عمومی اکسیدانهای خوب
۶	۱-۴- کلروکروماتها:
۶	۱-۴-۱) تری بوتیل سولفونیوم کلروکرومات، $[CrO_3Cl]^-$ یا BU_3S^+ (TBSCC)
۶	۱-۴-۲) مورفولینیم کلروکرومات (MCC)
۷	۱-۴-۳) N-متیل بی پیریدینیوم کلروکرومات (NMPPCC)
۷	۱-۴-۴) تری متیل آمونیوم کلروکرومات (TMACC)
۷	۱-۴-۵) پیریدینیوم کلروکرومات (PCC)
۱۱	۱-۴-۶) ۲، ۲-بای پیریدینیوم کلروکرومات (BipyCC)
۱۱	۱-۴-۷) ۴-دی متیل آمینوپیریدینیوم کلروکرومات (DMAPCC)
۱۲	۱-۴-۸) منیزیوم کلروکرومات نه آبه
۱۲	۱-۴-۹) ۱-بنزوئیل آمینو- ۳-متیل ایمیدازولیوم کلروکرومات (BAMICC)

- ۱۲ (۱۰-۴-۱) دی کربوکسی پیریدینیوم کلروکرومات (2,6-DCPCC)
- ۱۳ (۱۱-۴-۱) بنزیل تری اتیل آمونیوم کلروکرومات (BEACC)
- ۱۳ (۱۲-۴-۱) ۴-آمینو پیریدینیوم کلروکرومات (APCC)

- ۱۳ ۵-دی کروماتها:
- ۱۳ (۱-۵-۱) ایزوکینولینیم دی کرومات (IQDC)
- ۱۴ (۱-۵-۱) روی دی کرومات سه آبه ($ZDC + 3H_2O$)
- ۱۴ (۱-۵-۱) تترا متیل اتیلن دی آمونیوم دی کرومات (TMEDADC)
- ۱۵ (۱-۵-۱) پیریدینیوم دی کرومات (PDC)
- ۱۵ (۱-۵-۱) نیکوتینیوم دی کرومات (NDC) و ایزو نیکوتینیوم دی کرومات (INDC)
- ۱۶ (۱-۵-۱) n-بوتیل تری فنیل فسفونیوم دی کرومات
- ۱۶ (۱-۵-۱) تراکیس (پیریدینیوم) کبالت (II) دی کرومات (TPCDC)
- ۱۷ (۱-۵-۱) کوئینولینیوم دی کرومات (QDC)
- ۱۷ (۱-۵-۱) پتابسیم دی کرومات
- ۱۷ (۱-۵-۱) باریم دی کرومات

- ۱۸ ۶-فلوئوروکرومата:
- ۱۸ (۱-۶-۱) دی کربوکسی پیریدینیوم فلوئوروکرومات (2,6-DCPFC)

- ۱۸-۲) پیریدینیوم فلوئوروکرومات (PFC)
- ۱۹-۳) کوئینولینیوم فلوئوروکرومات (QFC)
- ۱۹-۴) دی متیل پیرازولیوم فلوئوروکرومات (DmpzHFC)
- ۱۹-۵) تترا متیل آمونیوم فلوئوروکرومات (TMAFC)
- ۱۹-۶) بنزیل تری متیل آمونیوم فلوئوروکرومات (BTMAFC)

مروری بر اکسایش گروههای عاملی مختلف:

- ۲۰-۷) مروری بر اکسایش تیول ها به دی سولفیدها
- ۲۷-۸) مروری بر اکسایش سولفیدها به سولفوکسیدها
- ۳۱-۹) مروری بر شکست اکسایشی پیوند دوگانه کربن- نیتروژن ($C=N$)
- ۳۴-۱۰) مروری بر تبدیل سیلیل اترها به ترکیبات کربونیل مربوطه

فصل دوم: بخش تجربی

قسمت اول

- ۳۶-۱) اطلاعات عمومی
- ۳۶-۲) تهیه مواد اولیه
- ۳۷-۳) روش عمومی تهیه برخی الکلها از آلدهیدها و کتون های مربوطه
- ۳۹-۴) روش عمومی تهیه اکسیم ها

- ۴۰-۵-روش عمومی تهیه سولفیدها
- ۴۱-۶-روش عمومی تهیه سیلیل اترها
- ۴۳-۷-۲-تهیه ۲-زاکریلین بیس (تری فنیل فسفونیوم) دی برمید
- ۴۴-۸-۲-تهیه واکنشگر ۲-زاکریلین بیس (تری فنیل فسفونیوم) دی کرومات (2-XTPDC)
- ۴۶-۹-۲-حلالیت معرف (2-XTPDC) در حللهای متداول آلی
- ۴۶-۱۰-۲-تهیه ۲-زاکریلین بیس (تری اتیل آمونیوم) دی کلرید
- ۴۷-۱۱-۲-تهیه واکنشگر ۲-زاکریلین بیس (تری اتیل آمونیوم) دی کرومات (2-XTADC)
- ۴۹-۱۲-۲-حلالیت معرف (2-XTADC) در حللهای متداول آلی
- ۴۹-۱۳-۲-تبديل ۴-کلروبنزآلدهید بوسیله واکنشگرهای (2-XTPDC) و (2-XTADC) در حللهای مختلف با نسبت مولی ۱ : ۱ واکنشگر به ماده اولیه
- ۵۰-۱۴-۲-روش عمومی برای تبدیل الكل های بنزیلی، آلیلی و هیدروکینون ها به ترکیبات کربونیل مربوطه با واکنشگرهای (2-XTADC) و (2-XTPDC) در حللهای استونیتریل
- ۵۱-۱۵-۲-کوشش جهت تبدیل الكل های آلیفاتیک و محافظت زدایی و اکسایش سیلیل اترها، اکسیم ها و فنیل هیدرازوون ها، به ترکیبات کربونیل مربوطه با واکنشگرهای (2-XTADC) و (2-XTPDC)
- ۵۲-۱۶-۲-اکسایش انتخابی الكل های بنزیلی به ترکیبات کربونیل مربوطه در حضور الكل های آلیفاتیک یا سیلیل اترها با واکنشگرهای (2-XTPDC) و (2-XTADC)
- ۵۳-۱۷-۲-تبديل تیوفنول به دی سولفید مربوطه با واکنشگرهای (2-XTPDC) و

- ۲-XTADC) در حلال های مختلف با نسبت مولی ۱ : ۱ واکنشگر به ماده اولیه
- ۵۴ ۱۸-۲- تبدیل تیوفنول به دی سولفید مربوطه با واکنشگرهای (2-XTPDC) و (2-XTADC)
- در سیستم دو حلالی استونیتریل و اسید استیک با نسبت مولی و نسبت حجمی مختلف
- ۵۵ ۱۹-۲- روش عمومی برای تبدیل تیول ها به دی سولفیدهای مربوطه با واکنشگرهای (2-XTADC) و (2-XTPDC) در سیستم دو حلالی استونیتریل و اسید استیک
- ۵۶ ۲۰-۲- تبدیل متیل فنیل سولفید به متیل فنیل سولفوکسید با واکنشگرهای (2-XTPDC) و (2-XTADC) در حلال های مختلف
- ۵۷ ۲۱-۲- روش عمومی برای تبدیل سولفیدها به سولفوکسیدها با واکنشگرهای (2-XTADC) و (2-XTPDC) در حلال اسید استیک
- ۵۸ ۲۲-۲- اکسایش انتخابی تیول ها به دی سولفیدها در حضور سولفیدها یا الكل ها یا سیلیل اترها با واکنشگرهای (2-XTPDC) و (2-XTADC)

قسمت دوم

- ۶۰ ۲۳-۲- تهیه واکنشگر ۲- زایلیلن بیس (تری فنیل فسفونیوم) کلرو کرومات (2-XTPCC)
- ۶۱ ۲۴-۲- حلالیت معرف در حللهای متداول آلی
- ۶۲ ۲۵-۲- تبدیل ۴- کلرو بنزیل الكل به ۴- کلرو بنزآلدهید بوسیله واکنشگر (2-XTPCC)
- در حلال های مختلف با نسبت مولی ۱ : ۱ واکنشگر به ماده اولیه
- ۶۲ ۲۶-۲- روش عمومی برای تبدیل الكل ها به ترکیبات کربونیل مربوطه با واکنشگر

(2-XTPCC) در حلال استونیتریل

- ۶۳-۲۷-۲ تبدیل تیوفنول به دی سولفید مربوطه با واکنشگر (2-XTPCC) در حلال های مختلف با نسبت مولی ۱ : ۱ واکنشگر به ماده اولیه
- ۶۴-۲۸-۲ روش عمومی برای تبدیل تیول ها به دی سولفیدهای مربوطه با واکنشگر
- (2-XTPCC) در حلال استونیتریل
- ۶۵-۲۹-۲ تبدیل استوفنون اکسیم به استوفنون بوسیله واکنشگر (2-XTPCC)
- در حلال های مختلف با نسبت مولی ۱ : ۱ واکنشگر به ماده اولیه
- ۶۵-۳۰-۲ روش عمومی برای تبدیل اکسیم ها به ترکیبات کربونیل مربوطه با واکنشگر
- (2-XTPCC) در حلال استونیتریل
- ۶۶-۳۱-۲ تبدیل بنزهیدرول تری متیل سیلیل اتر به بنزوفنون بوسیله واکنشگر
- (2-XTPCC) در حلال های مختلف با نسبت مولی ۱ : ۱ واکنشگر به ماده اولیه
- ۶۷-۳۲-۲ روش عمومی برای تبدیل تری متیل سیلیل اترها به ترکیبات کربونیل مربوطه
- با واکنشگر (2-XTPCC) در حلال استونیتریل
- ۶۸-۳۳-۲ اکسایش انتخابی تیول ها به دی سولفیدهای مربوطه در حضور الکل ها
- یا سیلیل اترها یا اکسیم ها با واکنشگر (2-XTPCC)

فصل سوم: بحث و نتیجه گیری

قسمت اول

- ۷۹ ۱-۳- هدف تحقیق
- ۷۰ ۲-۳- اطلاعات عمومی
- ۷۰ ۳-۳- تهیه مواد اولیه
- ۷۱ ۴-۳- تهیه ۲- زایلیلن بیس (تری فنیل فسفونیوم) دی بر مید
- ۷۲ ۵-۳- تهیه واکنشگر ۲- زایلیلن بیس (تری فنیل فسفونیوم) دی کرومات (2-XTPDC)
- ۷۳ ۶-۳- ویژگیهای واکنشگر ۲- زایلیلن بیس (تری فنیل فسفونیوم) دی کرومات (2-XTPDC)
- ۷۳ ۷-۳- تهیه ۲- زایلیلن بیس (تری اتیل آمونیوم) دی کلرید
- ۷۴ ۸-۳- تهیه واکنشگر ۲- زایلیلن بیس (تری اتیل آمونیوم) دی کرومات (2-XTADC)
- ۷۶ ۹-۳- ویژگیهای واکنشگر ۲- زایلیلن بیس (تری اتیل آمونیوم) دی کرومات (2-XTADC)
- ۷۶ ۱۰-۳- اکسیداسیون الكلها با واکنشگرهای (2-XTPDC) و (2-XTADC)
- ۷۶ ۱۰-۳- انتخاب حلال مناسب برای اکسایش الكل ها توسط واکنشگرهای (2-XTADC) و (2-XTPDC)
- ۷۸ ۱۰-۳- انتخاب نسبت مولی بهینه واکنشگر به ماده اولیه برای اکسایش الكل ها توسط واکنشگرهای (2-XTPDC) و (2-XTADC)
- ۷۹ ۱۰-۳- اکسایش الكل های مختلف به ترکیبات کربونیل مربوطه با واکنشگرهای (2-XTADC) و (2-XTPDC)

- ۸۲-۴-۱۰-۳- اکسایش انتخابی الكل های بنزیلی به ترکیبات کربونیل مربوطه در حضور الكل های آلیاتیک یا سیلیل اترها با واکنشگرهای (2-XTADC) و (2-XTPDC)
- ۸۴-۱۱-۳- اکسایش تیول ها به دی سولفیدها
- ۸۵-۱-۱۱-۳- انتخاب حلال مناسب برای اکسایش تیول ها توسط واکنشگرهای (2-XTADC) و (2-XTPDC)
- ۸۶-۲-۱۱-۳- انتخاب شرایط بهینه برای اکسایش تیول ها به دی سولفیدها با واکنشگرهای $\text{CH}_3\text{CN} / \text{HOAC}$ در حلال (2-XTADC) و (2-XTPDC)
- ۸۸-۳-۱۱-۳- اکسایش تیول های مختلف به دی سولفیدها مربوطه با واکنشگرهای (2-XTADC) و (2-XTPDC)
- ۹۰-۱۲-۳- اکسیداسیون سولفیدها
- ۹۱-۱-۱۲-۳- انتخاب حلال مناسب برای اکسایش سولفیدها توسط واکنشگرهای (2-XTADC) و (2-XTPDC)
- ۹۲-۲-۱۲-۳- انتخاب نسبت مولی بهینه واکنشگر به ماده اولیه برای اکسایش سولفیدها به سولفوکسیدها توسط واکنشگرهای (2-XTADC) و (2-XTPDC)
- ۹۳-۳-۱۲-۳- تبدیل سولفیدها به سولفوکسیدها مربوطه با واکنشگرهای (2-XTADC) و (2-XTPDC)
- ۹۶-۱۳-۳- اکسایش انتخابی تیول ها در حضور سولفیدها، الكل ها و سیلیل اترها با واکنشگرهای (2-XTADC) و (2-XTPDC)

قسمت دوم

- ۹۹-۱۴-۳- تهیه واکنشگر ۲- زایلیلن بیس (تری فنیل فسفونیوم) کلروکرومات (2-XTPCC)
- ۱۰۰-۱۵-۳- ویژگیهای واکنشگر ۲- زایلیلن بیس (تری فنیل فسفونیوم) کلروکرومات
- ۱۰۰-۱۶-۳- اکسیداسیون الکلها
- ۱۰۰-۱۶-۳-۱- انتخاب حلال مناسب برای اکسایش الکل ها توسط واکنشگر (2-XTPCC)
- ۱۰۱-۱۶-۳-۲- انتخاب نسبت مولی بهینه واکنشگر به ماده اولیه برای اکسایش الکل ها
- ۱۰۲-۱۶-۳-۳- اکسایش الکل های مختلف به ترکیبات کربونیل مربوطه با واکنشگر (2-XTPCC)
- ۱۰۵-۱۷-۳- اکسایش تیول ها به دی سولفیدها
- ۱۰۵-۱۷-۳-۱- انتخاب حلال مناسب برای اکسایش تیول ها توسط واکنشگر (2-XTPCC)
- ۱۰۶-۱۷-۳-۲- انتخاب نسبت مولی بهینه واکنشگر به ماده اولیه برای اکسایش تیول ها
- ۱۰۷-۱۷-۳-۳- اکسایش تیول های مختلف به دی سولفیدهای مربوطه با واکنشگر (2-XTPCC)
- ۱۰۹-۱۸-۳-۱- محافظت زدایی اکسیم ها
- ۱۱۰-۱۸-۳-۱- انتخاب حلال مناسب برای اکسایش اکسیم ها توسط واکنشگر (2-XTPCC)
- ۱۱۱-۱۸-۳-۲- انتخاب نسبت مولی بهینه واکنشگر به ماده اولیه برای اکسایش اکسیم ها
- ۱۱۱-۱۸-۳-۳- توسط واکنشگر (2-XTPCC)

- ۱۱۲-۳-۱۸-۳- اکسایش اکسیم های مختلف به ترکیبات کربونیل مربوطه با واکنشگر (2-XTPCC)
- ۱۱۳-۳-۱۹-۳- اکسایش تری متیل سیلیل اترها
- ۱۱۴-۳-۱۹-۳- انتخاب حلال مناسب برای اکسایش تری متیل سیلیل اترها توسط واکنشگر (2-XTPCC)
- ۱۱۵-۳-۱۹-۳- انتخاب نسبت مولی بهینه واکنشگر به ماده اولیه برای اکسایش تری متیل سیلیل اترها توسط واکنشگر (2-XTPCC)
- ۱۱۶-۳-۱۹-۳- اکسایش تری متیل سیلیل اترهای مختلف به ترکیبات کربونیل مربوطه با واکنشگر (2-XTPCC)
- ۱۱۷-۳-۲۰-۳- اکسایش انتخابی تیول ها در حضور الكل ها، سیلیل اترها یا اکسیم ها با واکنشگر (2-XTPCC)
- ۱۱۸-۳-۲۱-۳- پیشنهاد برای ادامه کار
- ۱۱۹-۳-۲۲-۳- نتیجه گیری
- ۱۲۰- فصل چهارم: طیف ها
- ۱۲۱- فصل پنجم: مراجع
- ۱۲۲- چکیده لاتین

فصل اول:

مقدمه و تئوري

۱-۱- چکیده:

اکسیداسیون ترکیبات آلی و محافظت زدایی مشتقات کربونیل دار نظیر سیلیل اترها و اکسیم ها از واکنش های مهم در ستتر آلی به شمار می رود. استفاده از معرف های پایدار، ارزان قیمت با قابلیت گرینش پذیری و راندمان بالا همواره مورد نظر شیمیدانان بوده است. روش های مختلفی برای اکسیداسیون تیول ها به دی سولفیدها، سولفیدها به سولفوکسیدها، الكل ها، سیلیل اترها و اکسیم ها به ترکیبات کربونیل مربوطه گزارش شده است.

در زمینه اکسیداسیون ترکیبات آلی ما به تهیه و استفاده از سه معرف کرومات به نام های ۲- زایلیلن بیس (تری فنیل فسفونیوم) دی کرومات، ۲- زایلیلن بیس (تری فنیل فسفونیوم) کلروکرومات و ۲- زایلیلن بیس (تری اتیل آمونیوم) دی کرومات به عنوان معرف های جدید، پایدار و انتخابی برای اکسایش و محافظت زدایی برخی ترکیبات آلی می پردازیم.

۲- زایلیلن بیس (تری فنیل فسفونیوم) دی کرومات و ۲- زایلیلن بیس (تری اتیل آمونیوم) دی کرومات می توانند بطور مشابه تیول ها را به دی سولفیدها، سولفیدها را به سولفوکسیدها و الكل های بنزیلی و آلیلی را به ترکیبات کربونیل مربوطه اکسید کنند. اکسیداسیون گروههای عاملی دیگر نظیر اکسیم ها و فنیل هیدرازون ها با این دو واکنشگر با راندمان خوبی همراه نیست. این دو واکنشگر توانایی اکسایش الكل های آلفاتیک و سیلیل اترها را ندارند.

۲- زایلیلن بیس (تری فنیل فسفونیوم) کلروکرومات تیول ها را به دی سولفیدها، الكل ها، سیلیل اترها و اکسیم ها را به ترکیبات کربونیل مربوطه اکسید می کند.

اکسیداسیون تیول ها در دمای محیط، سولفیدها در دمای ۵۰ درجه سانتی گراد، الکل ها و اکسیم ها و

سیلیل اترها در دمای رفلaks حلال صورت می گیرد.

راندمان همه واکنش ها عالی بوده و ساختار محصولات از طریق نقطه ذوب و مقایسه آنها با نمونه های

استاندارد شناخته شده است. پایداری، در دسترس بودن، ارزان بودن و گزینش پذیری از مزیت های این

واکنشگر ها می باشد.

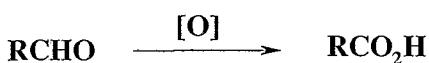
۱-۲- اکسیداسیون [۱]

اکسیداسیون یکی از مهمترین دسته واکنشها در شیمی آلی است و در سنتز ترکیبات آلی دارای اهمیت زیادی می باشد. اکسیداسیون معمولاً به صورتهای زیر تعریف می گردد:

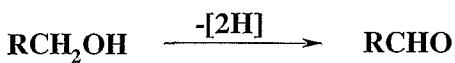
۱- از دست دادن الکترون

۲- افزایش اکسیژن به ترکیبات آلی

۳- از دست دادن هیدروژن

اکسایش مواد آلی یکی از مهمترین روشها برای سنتز مواد مختلف طبیعی و داروئی می باشد و دارای جایگاه ویژه ای است. به همین منظور شیمیدانان از زمانهای گذشته همواره در پی کشف معرفهای اکسیده ارزان و فراهم نمودن شرایط مناسبی برای انجام این واکنشها بوده اند.

۱-۳- خواص عمومی اکسیدانهای خوب

به طور اختصار خواص عمومی اکسیدانهای خوب عبارتند از:

۱- غیر حساس بودن به نور و رطوبت و پایداری زیاد

۲- زمان مناسب واکنش اکسیداسیون همراه با راندمان بالا

مقدمه و تئوری

۳- اکسیداسیون ملایم و دارای انتخابگری بالا

۴- هزینه کم

۵- سهولت تهیه

۶- جداسازی آسان مخصوصاً بعد از انجام اکسیداسیون

بطور عمدۀ می توان گروههای اکستنده را در سه دسته طبقه بندی کرد:

۱- مشتقات فلزات واسطه

۲- پراکسیدها، اوزون و اکسیژن

۳- اکستنده‌های متنوع دیگر

در بین معرفه‌های اکستنده، اکسیدانهای Cr(VI) توجه زیادی را به خود معطوف داشته است. در بررسی مختصری از مکانیسم این گونه واکنشها مشخص می‌شود، که کروم (VI) در انیدرید کرومیک (CrO_3) یا سدیم دی کرومات ($\text{Na}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$) به کروم (III) تبدیل می‌شود. در طی این واکنشها انتقال سه الکترون به ازای هر اتم کروم صورت می‌گیرد.

مکانیسم اکسایش با ترکیبات کروم پیچیده می‌باشد. با وجود اینکه عموماً اکسایش توسط این عامل اکستنده با انتقال کلی سه الکترونی مطابقت دارد، ولی در حقیقت مراحل اکسایش در بیشتر ترکیبات آلی از طریق انتقالات دو الکترونی صورت می‌گیرد. دلیل آشکار این مکانیسم حالت‌های حدوداً متوسط کروم در فرایند اکسایش است.